

Королевич В. І.

студентка,

Волинський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-558-0-26>

ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКТІВ АПСАЙКЛІНГУ

В епоху технологічного прогресу сталє споживання продукції стало однією з головних проблем для суспільства. Через значний вплив на навколишнє середовище текстильний сектор перебуває в центрі уваги сталого розвитку, оскільки він є однією з найбільш екологічно руйнівних галузей промисловості у світі. Не лише виробництво є єдиним джерелом утворення відходів, але й споживання також. Сталий розвиток робить акцент на виробництві текстилю місцевого походження, оскільки він забезпечує можливості працевлаштування, особливо для сільських громад, та сприяє економічному зростанню та захисту навколишнього середовища.

Сталий розвиток моди передбачає створення та виробництво продуктів з мінімальним впливом на навколишнє середовище та суспільство протягом усього їхнього виробничого та споживчого циклу, що включає їхній «вуглецевий слід». Повторне використання та переробка тканин і матеріалів є одним із способів підтримки якості довкілля. Виробники та споживачі все більше схильні до розробки, виробництва та придбання екологічно чистого одягу. Нині дизайнери намагаються впроваджувати екологічну концепцію у свої колекції, починаючи від використання тканини і закінчуючи процесами, що використовуються для створення одягу та аксесуарів. Інвестори готові більше вкладати кошти в аксесуари, ніж в одяг, оскільки вони стали основним джерелом доходу для компаній. Унікальні аксесуари ручної роботи є сучасним трендом, який користується великим попитом. Нині багато дизайнерів розробляють екологічно чисті модні аксесуари, які потенційно підтримують навколишнє середовище.

В управлінні відходами три «R» означають «зменшення, повторне використання та переробку». Оскільки темпи утворення відходів, витрати на переробку та доступне місце на звалищах зросли, три «R»

стали ключовим елементом сталого управління відходами. За словами дослідників, які працюють у сфері управління відходами, існує ієрархія підходів, які можна застосувати для управління відходами в індустрії моди. Для належного управління текстильними відходами переробка та повторне їх використання стали важливими. Окрім того, що ці технології є екологічними, вони знижують витрати на сировину та забезпечують значну прибутковість. Індустрія переробки швидко розвивається протягом останніх років як частина екологічної галузі. Багато факторів сприяють зростанню інтересу до переробки, включаючи стале споживання, зростання проблем утилізації відходів та витрат на сировину, законодавчі вимоги та перетворення відходів на товар, що користується популярністю [1].

Протягом останніх років концепція сталого розвитку використовувалась як стратегія дизайну з використанням апсайклінгу, переробки та мінімізації відходів. Відомі компанії, такі як H&M та Levi's, створюють екологічно чисті дизайни для своїх нових колекцій, використовуючи перероблені матеріали. З кожним роком зростає тенденція до розробки, виготовлення та придбання екологічно чистого одягу. Натуральний одяг та аксесуари стають доступними у торгівельних мережах по всьому світу. Дизайнери все більше рухаються до екологічності у своїх модних лініях, від використовуваних тканин до методів виробництва. Щороку в світі складних технологій, високих вимог та надмірного споживання значна кількість відходів потрапляє на звалища. Це має економічні та екологічні наслідки для суспільства, а також значну виснаженість ресурсів. Хоча за останні роки громадська обізнаність щодо екологічних проблем різко зросла, все ще існує потреба дослідження способів використання предметів, що утворюється під час виробництва та споживання.

Апсайклінг – це творчий процес перетворення старих або викинутих речей на нові, функціональні об'єкти, що відрізняється від традиційної переробки, яка зазвичай змінює матеріали на різні форми. Ця практика не лише допомагає зменшити кількість відходів, але й сприяє культурі сталого розвитку та креативності. Рух апсайклінгу особливо процвітає у індустрії моди, де дизайнери створюють новий одяг із залишків тканини, тим самим ставлячи під сумнів ідею одноразового використання. Оскільки екологічні проблеми, такі як зміна клімату, набувають все більшого значення, апсайклінг продовжує розвиватися, сприяючи більш сталому підходу до споживання та управління ресурсами [2].

В світі існує безліч прикладів компаній, які займаються апсайклінгом саме з виготовлення одягу для тварин. Зокрема, японська компанія «Enkara» запустила проєкт з переробки вживаного дитячого одягу на одяг для собак. Зібраний дитячий одяг розрізають на дрібні шматочки та зшивають разом, створюючи барвистий одяг для собак. Компанія вважає, що надання дітям можливості здати свій старий одяг для цього проєкту може допомогти розвинути їхню емпатію до тварин, навіть якщо вони не можуть тримати собак вдома. Компанія «Enkara» очікує, що можливість побачити, як саме використовується їхній старий одяг, може дати дітям уявлення про циркулярну економіку, де цінні товари створюються з непотрібних продуктів. Ідея про те, що окремі дії можуть мати значення, є важливою, коли діти навчаються принципам сталого розвитку. Через ідею «Сміття для однієї людини – скарб для іншої» компанія вважає, що цей проєкт з апсайклінгу може поєднати концепцію сталого розвитку зі співчуттям до тварин [3].

Доведено, що запобігання утворенню відходів сприятиме принципу економії в дизайні та використанні тканин. Ручна робота також може бути складовою стратегії сталого розвитку моди. Незважаючи на те, що ручне виробництво економить енергію, воно не може бути вимогою для сталого виробництва в сучасному масовому виробництві. Ручна робота – це цінний метод додавання відмінних штрихів до одягу та підкреслення його унікальності. Тому, на нашу думку, створення екомодних аксесуарів для тварин з використанням відходів тканини може сприяти вирішенню проблем із довкіллям.

Стартап, що виробляє одяг для тварин з перероблених матеріалів – це життєздатна бізнес-модель, яка може зменшити кількість текстильних відходів, перетворюючи старий одяг на нові товари для домашніх тварин. Успішні компанії часто зосереджуються на певних перероблених матеріалах, таких як старий пожежний шланг або альпіністська мотузка для повідків та нашійників, або перероблений текстиль для одягу та іграшок. Такий підхід приваблює екологічно свідомих споживачів і може бути поєднаний із соціальною місією, такою як пожертвування продукції притулкам для тварин.

Бізнес-модель переробки продуктів апсайклінгу включає одяг (куртки та светри багаторазового використання для домашніх тварин), аксесуари (нашийники, повідці та шлейки), іграшки (жувальні іграшки для собак, ковдри та ігрові предмети), лежанки, килимки та постільна білизна для домашніх тварин, виготовлені з перероблених тканин.

Розробка та реалізація стартапу з переробки одягу для тварин має на меті:

- зменшити кількість текстильних відходів;
- залишити найменший вуглецевий слід;
- використати екологічно чисті матеріали;
- впровадити позитивні соціальні та екологічні зміни;
- зменшити швидке поширення моди на тварин;
- надати альтернативи одноразовим товарам.

Стартап, який виробляє одяг для тварин з перероблених матеріалів, має зосередитися на використанні вживаного одягу для створення нових, високоцінних товарів для домашніх тварин, таких як одяг для собак або котів. Для запуску бізнесу необхідне формування чіткого плану, що включає дослідження ринку, розробку продукту (з використанням перероблених матеріалів), брендинг, налаштування каналів збуту та маркетингову стратегію. Цей тип бізнесу відповідає зростаючому ринку перероблених та екологічно чистих товарів для домашніх тварин.

Таким чином, екологічною перевагою апсайклінгу є зменшення текстильних відходів та «вуглецевого сліду». В свою чергу, це забезпечує довговічність, безпеку для домашніх тварин та якісний склад продукції, навіть якщо вона виготовлена з перероблених матеріалів. Процес апсайклінгу створює унікальні неповторні вироби, які можуть бути головним аргументом для клієнтів, що потребують чогось нового. Окрім того, співпраця з місцевими притулками для тварин та їх підтримка сприятиме покращенню іміджу та місії бренду компанії.

Література:

1. Shakya A., Swami C., Verma P. Sustainable Product Development through Creative Up-cycling of Fabric Waste. *International Journal of Textile and Fashion Technology*. 2021. Vol. 11, Issue 2. P. 39–48. URL: https://www.researchgate.net/publication/392601564_SUSTAINABLE_PRODUCT_DEVELOPMENT_THROUGH_CREATIVE_UP-CYCLING_OF_FABRIC_WASTE#fullTextFileContent
2. Upcycling. URL: <https://www.ebsco.com/research-starters/business-and-management/upcycling>
3. Misato N. Enkara upcycling old children clothing into colorful dogwear. URL: <https://zenbird.media/enkara-upcycling-old-children-clothing-into-colorful-dogwear/>